

OFFFORM

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
UL. ŻELIGOWSKIEGO 8/10, 90 753 ŁÓDŹ
NIP 727 284 83 92 REGON 388279560 KRS 0000000000
TEL. 601 851 776, 501 638 651, MAIL: biuro@offform.pl

ŁÓDŹ,

PAŹDZIERNIK 2022

mgr inż. arch. Karolina Cieślukowska-Skulimowska
Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej
do projektowania i kierowania robotami budowlanymi
bez ograniczeń
upr. bud. nr 22/LOOKK/2019/20-1038
praktyka i studia potwierdzające wiedzę w zakresie
wykonywania badań i nadzorów konserwatorskich

OFFFORM

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PARAFIA PW. WNIĘBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY

SUSERZ 54, 09-550

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Parafia Rzymskokatolicka
pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny
w Suserzu
Suserz 54, 09-550 Szczawin Kościelny
NIP 971-029-99-87, REGON 040030056
tel./fax: 24 235 13 77

Z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków
Jolanta Sobierajska
Kierownik Delegatury w Płocku

Derynka Nr 24/2023, DP. 5142.235.2022
Derynka Nr 26/2023, DP. 5142.231.2022
Derynka Nr 27/2023, DP. 5142.232.2022
2 pl. 2023.01.13

OPRACOWAŁA//: MGR INŻ. ARCH. KAROLINA CIEŚLUKOWSKA-SKULIMOWSKA
OFFFORM//: NADZORY I OPRACOWANIA KONSERWATORSKIE
ADRES//: UL. ŻELIGOWSKIEGO 8/10, ŁÓDŹ

I. INFORMACJE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA

1. Zamawiający

Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny w Suserzu

2. Podstawa opracowania

- wizje lokalne
- dokumentacja fotograficzna
- kwerenda archiwalna
- wyniki badań przeprowadzone in situ
- własne doświadczenie zawodowe

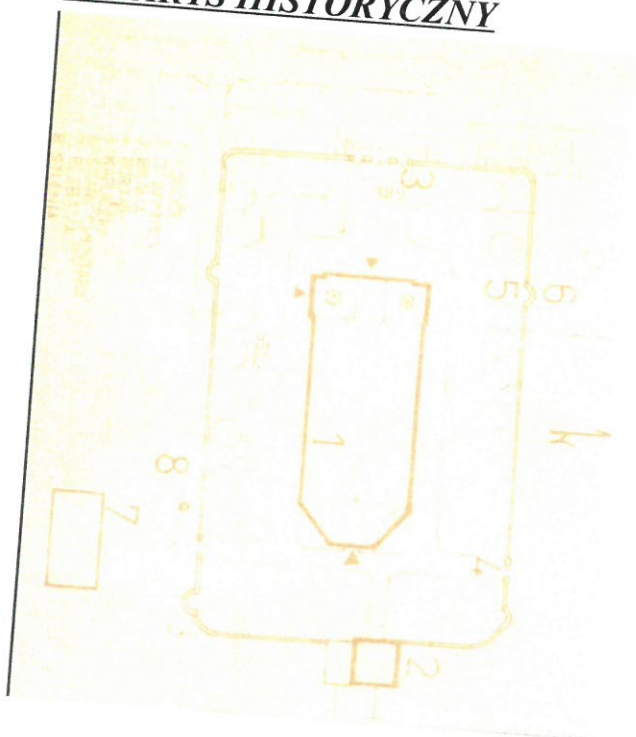
3. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest sporządzenie Programu Prac Konserwatorskich celem wykonania prac konserwatorskich, robót budowlanych dla kompleksowego remontu więźby dachowej budynków : kościoła, dzwonnicy oraz bramy wejściowej, stolarki okiennej na wieżach w zakrystii i krypcie.

4. Cel opracowania

Celem opracowania jest określenie zakresu prac i sporządzenie wytycznych projektowych oraz wykonawczych na podstawie przeprowadzonych badań in situ, kwerendy archiwalnej dokumentacji.

II. ZARYS HISTORYCZNY

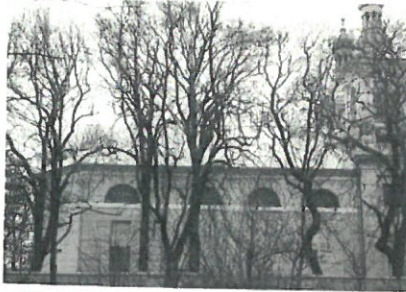

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW

w Warszawie

DELEGATURA W PŁOCKU

09-400 Płock, ul. Zduńska 13A

tel. 262 76 71 fax 262 76 72

Obiekt									
Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P.					2. Czas powstania 1809r.		3. Miejscowość Suserz		
Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty									
									
					4. Adres Suserz ul. Świątynny Rynek - kat. nr hipoteczny				
<p>5. Przynależność administracyjna województwo łódzkie gmina Działowa-Kolonia</p>					6. Poprzednie nazwy miejscowości				
<p>7. Przynależność administracyjna przed 1.VI.1975 województwo .....</p>					8. Właściciel i jego adres Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Suserzu				
<p>9. Użytkownik i jego adres</p>					10. Rejestr zabytków Nr 98/447/62W data 23.03.1962				

Kościół parafialny p. w. Wniebowzięcia N. M. P. w miejscowości Suserz powstał w 1809 r. Rejestr zabytków 98/447/62W data 23.03.1962r

Wcześniej, na tym miejscu istniał drewniany kościół spalony w 1553r. Zachował się tylko XVI-o wieczny obraz Matki Boskiej Suserskiej. Obecny kościół wzniesiony w 1809r w/g projektu Hilarego Szpilewskiego, neoklasycystyczny. Fundatorem był J. Bończa – Skarzyński. W 1810r został konsekrowany przez biskupa kujawskiego F. Lewińskiego.

Zespół kościoła parafialnego p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny znajduje się w północnej części wsi Suserz, na lekkim wyniesieniu terenu, po wschodniej stronie drogi z Gębina do Gostynina 400 m na północ. Po drugiej stronie drogi znajduje się dwór drewniany otoczony parkiem. Zespół parafialny tworzy orientowany kościół otoczony kasztanowcami, wygradzony murem wraz z bramą zawierającą dwie furtki. W linii muru znajduje się od wschodu dzwonnica i cztery kapliczki – nisze. Od strony północnej przy drodze widoczne są resztki cmentarza znajdującego się poza murem. Od wschodu otaczają kościół pola uprawne a od południa zabudowania plebanii.

Kościół wymurowany został z cegły pełnej, z niewielką odsadzką cokołową o wysokości około 120 cm. Elewacje budynku kościoła, dzwonnicy oraz muru ogrodzenia zostały otynkowane. W części wieżowej widoczne są w cokole ciemne porowate płyciny. Prezbiterium z zewnątrz lekko wydzielone ryzalitem, zaś na całej

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

wysokości elewacji boniowane. Pod prezbiterium, zakrystią i skarbczykiem znajduje się piwnica grobowa z kilkunastoma (głównie Skarzyńskich) trumnami złożonymi w trzech pomieszczeniach.

Sklepienie piwnic jest ceglano, kolebkowe. Nad nawą podwieszony drewniany, płaski strop z podsufitką od wewnątrz widoczne bogate polichromie. Nad prezbiterium okrągły plafon z Matką Boską. Pomieszczenia wokół prezbiterium posiadają stropy płaskie, podobnie znajdują się w wieży zachodniej. Nad kruchtą i chórem widoczne sklepienie krzyżowe. Wieżba dachowa drewniana, wieszarowa, o dwóch rzędach bocznych stolicy leżących i jednym środkowym stojących wspartych zastrzałami wzdłuż osi podłużnej.

W podziemiu posadzkę stanowi klepisko, w nawie podłoga z desek, w prezbiterium klepka drewniana, w pomieszczeniach pomocniczych, a także na chórze podłogi z desek. W przedsionku wieży zachodniej posadzka cementowa, w wieży północnej posadzka ceglana.

Schody do podziemi są szerokie, ceglano – cementowe. Zejście do wewnątrz zlokalizowane w przedsionku za prezbiterium w podłodze. Również z przedsionka jest wejście na emporę drewnianymi, zabiegowymi schodami z balustradą, wspartymi na dwóch filarach. We wschodniej wieży drewniane, kręcone schody wokół ceglanoego słupa, prowadzące na chór i wyżej na nieużytkowy strych.

Wszystkie drzwi zewnętrzne są dwuskrzydłowe, dębowe o konstrukcji ramowo – płycinowej zawieszane na kutykach zawiasach, nabijanych ozdobnie metalowymi gwoździami. Drzwi do zakrystii posiadają prostokątne nadświetle przedzielone czterema pionowymi szczeblinami. Drzwi do zachodniej wieży z półkolistym nadświetlem. Wewnątrz drzwi dwuskrzydłowych o konstrukcji ramowo – płycinowej. Wejście na ambonę wyposażone jest w drzwi jednoskrzydłowe płycinowe. Okna doświetlające wnętrze znajdują się w $\frac{1}{4}$ wysokości ścian, są to półokrągłe, krosnowe, okna w metalowej futrynie, podzielone są promieniście metalowymi szczeblinami i wypełnione szkłem katedralnym. W zakrystii okna krosnowe w drewnianej ramie, dwuskrzydłowe, dwudziestokwaterowe z kratą. W wieżach po cztery duże otwory zakończone półkoliście z drewnianymi żaluzjami.

Kościół zorientowany został na rzucie prostokąta z trójbocznie zamkniętym prezbiterium i zachodnim korpusem wieżowym w ryzalicie. Jest to jednoprzestrzenny obiekt budowlany z bardzo wyraźnymi pilastrami po cztery przy bocznych ścianach. Pomiedzy ścianami są wnęki ołtarzowe zwieńczone wydatnym gzymsem. Ponad nim znajdują się cztery półkoliste arkady, a w nich są półkoliste okna. Powyżej znajduje się drugi gzymś pod płaskim stropem pozornie wsparty na kroksztynkach imitujący belkowanie. Obie wieże otwarte są na wnętrze poprzez prostokątne otwory w ozdobnych opaskach z nadokiennikami wspartymi na konsolach. Wejście na chór z północnej wieży, otwór chóru wykończony łukiem. Balustrada metalowa z drewnianą poręczą. Prezbiterium jest na planie koła otoczone sześcioma jońskimi kolumnami podpierającymi wydatny gzymś z łukiem tęczowym. Po bokach zakrystia, przedsionek i skarbiec o nieregularnych, owalnych rzutach. Ponad tymi pomieszczeniami znajduje się empora otwarta na wnętrze prezbiterium i nawy tworząc tzw. rotundę ołtarzowa otwarta górą.

Bryła jest zwarta, z wydzieloną małym ryzalitami zachodnią częścią wieżową. Wieża w składzie się z trzech członów oddzielonych gzymсами. Część środkowa z dużymi oknami zakończonymi półkoliście opaską w tynku ze zwornikiem, zamykane są żaluzjami, poniżej okna prostokątne. Dach i kopuły na wieżach kryte blachą cynkową. W fasadzie frontowej cztery pilastry toskańskie w lekkim ryzalicie, ponad nimi trójkątny tympanon z okulusem, powyżej pośrodku wież figura Matki Boskiej.

Drzwi wejściowe w uszatej opasce z tynku zwieńczone gzymsem odcinkowym, powyżej wypukła płycina w prostokątnej opasce, następnie gzymś wsparty na konsolkach zwieńczony łukiem opaski. Wejście do południowej wieży w półkoliście wykończonej opasce, powyżej prostokątna płycina, dalej prostokątne okno. Od strony północnej odpowiadająca otworowi drzwiowemu nisza z półkolistym oknem.

Boczne ściany pionowe podzielone płaskimi ryzalitami, wyraźnie zaznaczony gzymś pod łukiem okien wsparty na esowatych konsolkach. W prezbiterium nad oknami i drzwiami prostokątne blendy, nad gzymsem półkoliste okna.

Instalacja elektryczna, ogrzewanie piecami akumulacyjnymi.

Dane ogólne budynku sakralnego:

Kubatura – 4000 m³

Powierzchnia użytkowa – 370 m²

Prace budowlane i konserwatorskie ich przebieg i dokumentacja wg dokumentacji archiwalnych:

1818r - 1864r budowa muru wokół kościoła.

1890r - nadbudowa wieży.

1894r - wykonanie polichromii przez Zdziarskiego. Obecna polichromia z okresu międzywojennego.

1978r - remont, wymiana stolarki okiennej z drewnianej na metalową.

1980r – malowanie

1992 r – remont wnętrza kościoła w zakresie sufitu sklepienia nad ołtarzem

1994- 96 - remont wnętrza (polichromie, ołtarze, detale architektoniczne)

2013 r. - remont elewacji kościoła

III. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

Budynek sakralny

W 1999 roku zakończono kompleksowy remont wnętrza budynku sakralnego. W zakresie wykonanych prac odrestaurowano polichromie, wymieniono uszkodzone tynki, pomalowano ściany i sufity. Odnowione zostały wszystkie polichromie, detale

(gzymsy, sztukaterie), ołtarze. Posadzka w postaci płyt kamiennych w chwili obecnej zachowana jest w dobrym stanie technicznym i nie wymaga remontu.

Elewacje budynku sakralnego

Stan istniejący można określić jako dobry. Wykonane w 2013 roku prace polegały na wymianie uszkodzonych tynków, obróbki blacharskiej, naprawie detalu, hydroizolacji i naprawie uszkodzonych elementów fundamentów. Nie widać zacieków ani pęknięć konstrukcyjnych. W niektórych partiach muru zauważalna jest łuszcząca się farba, co może wynikać z wysychania zewnętrznych elementów konstrukcyjnych, co może powodować również odspojenie się tynków.

Dach

Dwuspadowy, przekrycie blachą cynkową na rąbek stojący. Na podstawie oględzin zewnętrznych nie zauważono nieszczelności.

Więźba dachowa

Konstrukcja drewniana wieszorowo – belkowa. Wykonana z drewna liściastego. Wszystkie elementy konstrukcyjne są z drewna struganego, stąd ich nieregularny przekrój. Należy przyjąć, że przekrój na długości każdego elementu jest zmienny w zależności od linii strugu i odkształca się do około 1 cm.

Krokwie o przekrojach 18,5-19 x 18,5-19 cm

Jętki o przekroju 19 x 20 cm

Belka podwalinowa na osi belek stropowych 30 x 35 cm

Słup wieszara 22 x 22 cm

Zastrzały 19 x 18,5 cm

Wykonano analizę stanu istniejącego w wyniku której stwierdzono, że istnieje konieczność wykonania generalnego remontu więźby dachowej.

Stolarka okienna i drzwiowa

Drewniane okna w zakrystii oraz krypcie nie spełniają swoich parametrów technicznych. Widoczne liczne nieszczelności wynikające z uszkodzenia mechanizmu zamykania.

W półokrągłych oknach w nawie kościoła widoczne uszkodzenia mechaniczne szklenia.

Drewniane okna oraz rolety na wieżach są w bardzo złym stanie technicznym, osadzenie ich jest niestabilne. Zniszczenia elementów drewnianych są znaczące i wymagają renowacji bądź nawet odtworzenia. Z uwagi na brak dostępu na szczyt wieży nie wykonano szczegółowych oględzin każdego elementu, zaś widoczna jest szkodliwa ingerencja owadów oraz znaczące ślady korozji biologicznej oraz uszkodzone mechanizmy.

Okno zlokalizowane w szczytowej ścianie nawy na strychu jest nieosadzone trwale, jedynie zamocowane za pomocą drewnianych fleków, grozi wypadnięciem.

Dzwonnica

Budynek murowany, jednokondygnacyjny. Wejście od strony placu kościelnego poprzez drewniane, prostokątne drzwi dwuskrzydłowe, scalony w linii wewnętrznej ogrodzenia. Brak hydroizolacji sprawia, że tynki w dolnych partiach są gluche, a farba się łuszczy. Gzyms wieńczący okalający mury zewnętrzne z nalotem glonów, liczne rysy i odspojenia farby.

Więźba dachowa uszkodzona działaniem kornika. Liczne pęknięcia wskazujące przesuszenie budulca informuje o utraconych parametrach technicznych drewna. Dach pokryty blachą miedzianą na rąbek stojący położony na nowym deskowaniu.

Brama wejściowa na plac kościelny

Wejście główne odbywa się poprzez murowaną z cegły pełnej bramę składającą się po bokach z dwóch kutech furtek i dwuskrzydłowej bramy głównej zaakcentowanej murowanym tympanonem. Na obu bokach mur zwieńczony wylaną z betonu rzeźbą. Nadproża oryginalnie, drewniane w późniejszych latach wzmocnione belką stalową z powodów postępującej degradacji drewna. Zarówno tympanon jak również boczne, symetryczne łuki schodzące się w kierunku rzeźb przekryte dachówką ceramiczną. Tynk odspojony od muru, liczne ubytki w elementach ceramicznych dachówki oraz betonowych rzeźbach. Zarówno brama jak również furtki boczne były już poddawane pracom konserwatorskim. Najprawdopodobniej elementy metalowe były niedokładnie oczyszczone i farma w wielu miejscach jest odspojona od podłoża. Zarówno tynk, figury świętych, dachówka jak również metaloplastyka wymagają remontu celem zatrzymania postępującej korozji.

Ogrodzenie

Wymurowane z cegły, na całej długości przekryte wylaną czapą betonową. W linii muru od strony placu kościelnego wymurowane zostały cztery kapliczki przekryte daszkiem pokrytym dachówką ceramiczną. Na tynku widoczne są naloty glonów oraz liczne pęknięcia strukturalne, odspojenia od podłoża. Miejscowe ubytki w elementach dachówki.

IV. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Budynek sakralny

Więźba dachowa

Konstrukcja stropu drewniana, widoczne ugjęcia belek dociążonych w osi belką podwalinową na której w rozpiętości co około 315 cm jest zlokalizowany wiązar wieszarowy przewiązany dodatkowo obejmą metalową z co trzecią belką stropową.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Fot. 1 Belka stropowa. Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy)

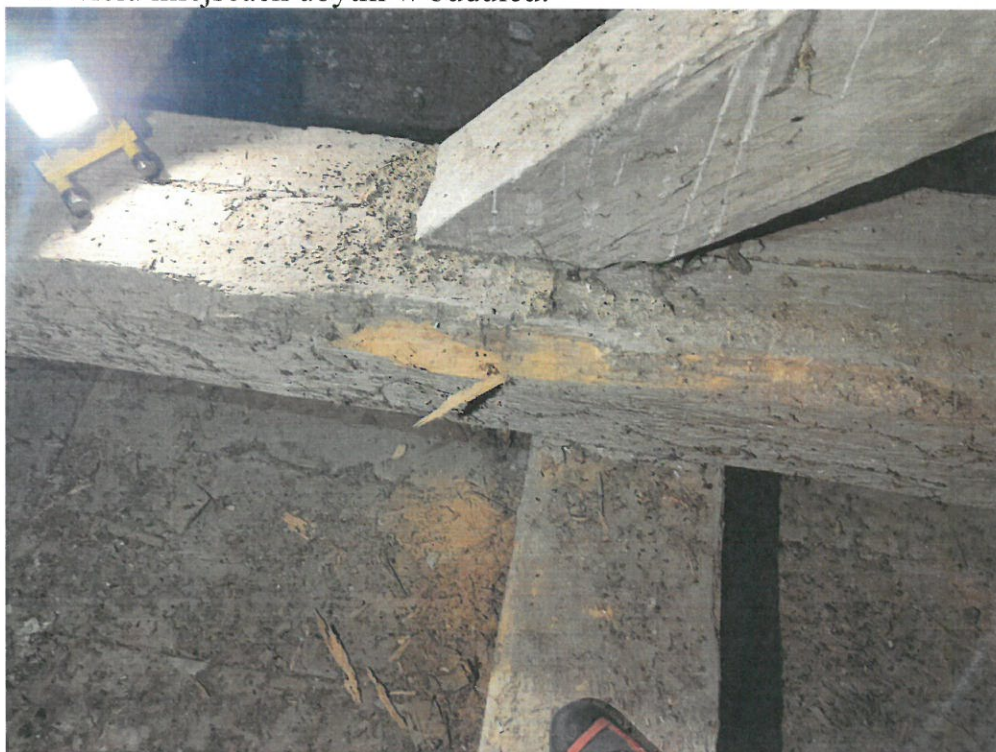
Fot. 2 Belka stropowa połączenie przy gnieździe. Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy)

Fot. 3 Belka stropowa połączenie przy gnieździe. Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy) oraz przesuszenia, pęknięcia i odkształcenia. W wielu miejscach ubytki w budulcu.

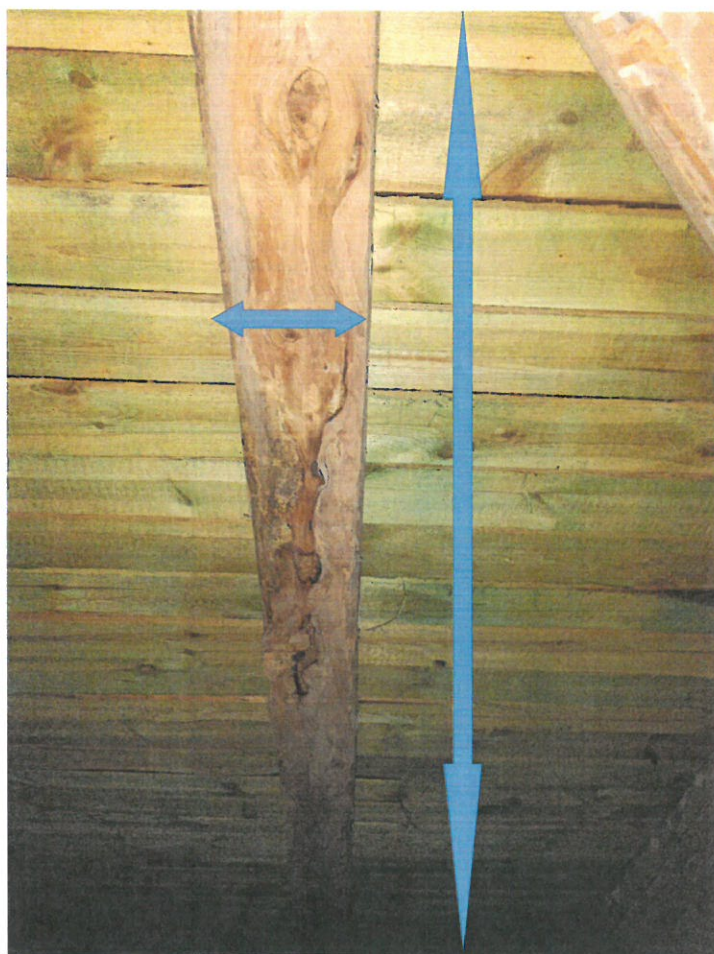
Fot. 4 Belka podwalinowa. Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy) oraz przesuszenia, pęknięcia i odkształcenia. W wielu miejscach ubytki w budulcu.

Fot. 5 Belka podwalinowa. Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy) oraz przesuszenia, pęknięcia i odkształcenia. W wielu miejscach ubytki w budulcu.

Fot. 6 Połączenie elementów konstrukcyjnych (belki stropowe, krokwie, murlaty). Widoczne zniszczenia wywołane ingerencją owadów (spuszczel pospolity i kołatek domowy) oraz przesuszenia, pęknięcia i odkształcenia. W wielu miejscach ubytki w budulcu.

Fot. 7 Na całej długości i szerokości krokwi widoczne ślady korytarzy żerowania owadów-spuszczel pospolity

Fot. 8 Belka podwalinowa łączona na pióro i wpust. Łączenie wzmocnione metalową klamrą.

Fot. 9 Elementy drewniane porażone przez grzyby domowe *Serpula Lacrymans*. Widoczny biały nalot na deskach jak również i elementach konstrukcyjnych wywołany jest przez grzyby. Wymienione, nowe deskowanie.

Fot. 10 Wszystkie elementy konstrukcyjne wykonane z drewna struganego (różnice w przekroju)

Fot. 11 Nad prezbiterium wykonano miejscowe wzmocnienia, natomiast nie są one stabilne, gdyż drewno nie zostało spasowane i szczeliny uzupełnione są klinami.

Fot. 12 Na całej długości i szerokości zastrzału widoczne ślady korytarzy żerowania owadów-spuszczel pospolity

Fot. 13 Wprowadzono w deskach poziomych instalację elektryczną, co stanowi zagrożenie pożarowe.

Fot. 14 Widoczne głębokie pęknięcia budulca.

Fot. 15 Widoczne zagrzybienie wszystkich elementów konstrukcyjnych powstałe w wyniku wcześniejszych nieszczelności.

Fot. 16 Wzmocnienie zdegradowanej krokwi.

Fot. 17 Liczne ubytki w przekroju oraz sinizna drewna

Fot. 18 Przemieszczenie i odkształcenie ramy stolcowej leżącej na połaci. Na całej długości i szerokości połaci dachowej widoczne wymienione deskowanie.

Fot. 19 Ubytki w budulcu nad prezbiterium.

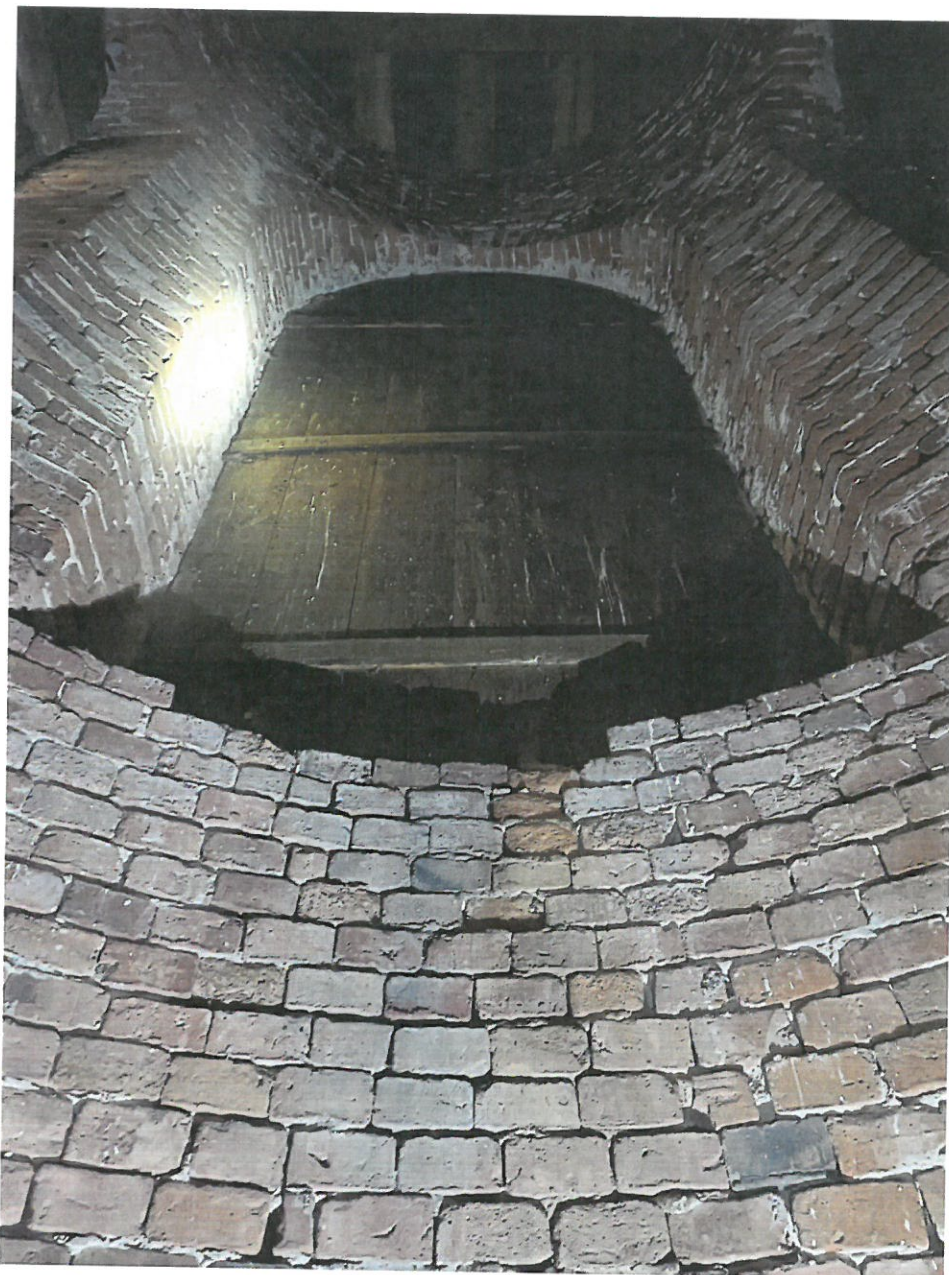
Fot. 20 Luźny słup nowej konstrukcji wzmacniającej, wiszący na płatwi połączeniowej, należy pilnie go osadzić bądź zdemontować.

Stolarka okienna na wieżach bocznych i strychu

Fot. 21 W chwili obecnej brak możliwości wejścia na dach wież bocznych, z uwagi na brak wykonywanego remontu konstrukcji dachów zakłada się tożsamy stan istniejący jak na strychu nad nawą i prezbiterium. Owady takie jak spuszczel pospolity oraz kołatek domowy bardzo łatwo się rozprzestrzeniają, gdyż dorosły osobnik jest owadem latającym.

Widoczne liczne uszkodzenia zarówno listew rolet jak również całej drewnianej konstrukcji okna.

Fot. 22 Okiennice drewniane na wieżach są przepalone słońcem, drewno jest wysuszone i odkształcone, widoczna sinizna. Brak dostępu z wnętrza. Z uwagi na duże pęknięcia związane z wysuszeniem materiału należy rozważyć ich kompleksową rekonstrukcję na podstawie zachowanych materiałów.

Fot. 23. Brak dostępu na wieżę

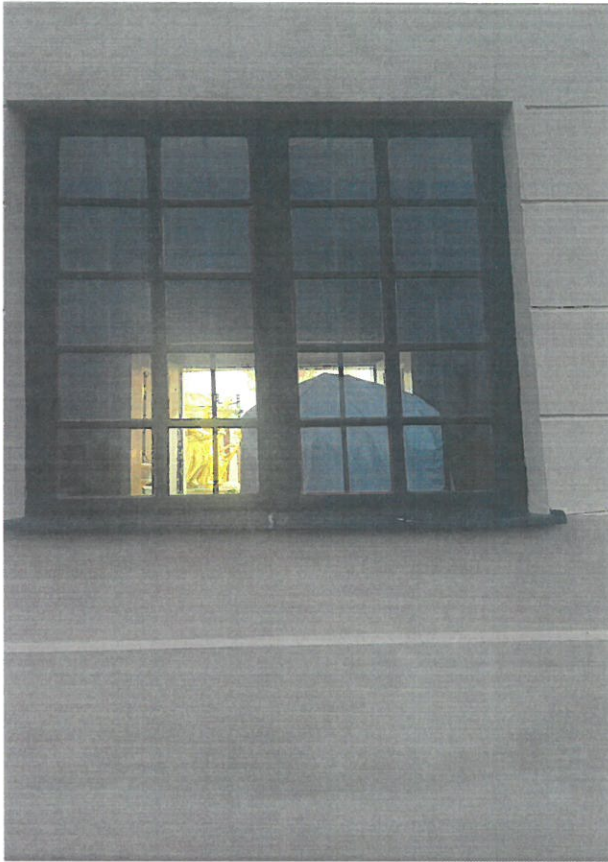
Fot. 24 Ruchome okno na strychu, zabezpieczone deskami.

Fot. 25 Więżba dachowa nad sklepieniem ceglany. Bardzo duże spustoszenie budulca poprzez ingerencję owadów. W wielu miejscach już na nowym deskowaniu pod pokryciem dachowym widoczny jest atak insektów.

Fot. 26 Okna w krypcie-ramy nieszczelne, drewno odkształcone, pęknięte szklenie

Fot. 27 Okna w zakrystii-ramy nieszczelne, drewno odkształcone, pęknięte szklenie

Dzwonnica

Konstrukcja więźby wieżowa podparta w szczycie królem. Układ krokwi namiotowy, usztywniona od góry otwartą ramą stolcową stojącą, stężająca słupy w osi.

VOJEWODZKI URZĄD OCHRONY ZABYTEJ
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
00-400 Płock, ul. Zduńska 13
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Fot. 28 Przesuszone i zdegradowane elementy konstrukcyjne. Widoczne znaczące porażenie budulca żerowaniem kołatka domowego.

Fot. 29 Belki oparte na bocznych ścianach całkowicie zniszczone, przesuszone, porażone żerującymi owadami.

Fot.30 Znaczące pęknięcia powstałe w wyniku przesuszenia i przepalenia budulca.

Fot. 31 Belki rozporowe straciły parametry techniczne, drewno przewietrzone, puste w środku.

Fot.32 Belki rozporowe puste w środku, nalot wykwitów w postaci glonów

WOJEWODZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71, fax 262 75 58

Fot. 33 Struktura drewna pozbawiona parametrów technicznych

Fot. 34 Drewno porażone żerowaniem kołatka domowego.

Fot. 35 Król na szczycie układu wieżowego dachu. Pomędzy mieczami gniazdo ptasie.

Fot. 36 Uszkodzone elementy ramy stolcowej w osi.

Brama wejściowa

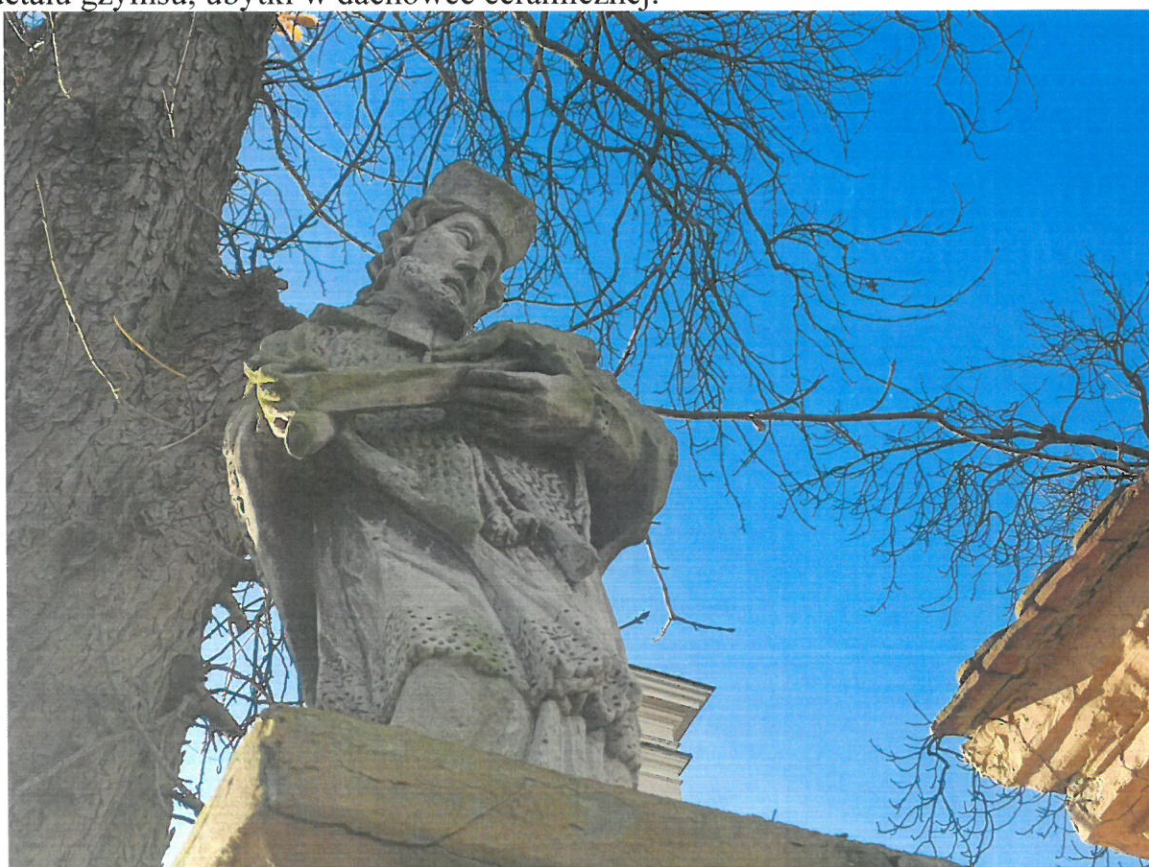
Fot. 37 Główne wejście na teren placu kościelnego. W dolnych partiach widoczne wykwity glonów wynikające z ciągłego zawilgocenia materiału.

Fot. 38 Wykwity na tynku, odspojony tynk, łuszcząca się farba.

Fot. 39 Wykwity na tynku, odspojony tynk, łuszcząca się farba, utracony rysunek detalu gzymsu, ubytki w dachówce ceramicznej.

Fot. 40 Wykwity , odspojony tynk, ubytki w detalu figury świętego.

Fot. 41 Wykwity , odspojony tynk, ubytki w detalu figury świętego.

Fot. 42 Skorodowana belka nadproża nad furtką, odspojona farba.

Fot. 43 Wykwity na tynku i farbie, miejscami głuchy tynk.

Fot.44 Odparzona, łuszcząca się farba, w wielu miejscach widoczna rdza.

Fot. 45 Postępująca korozja pod farbą.

V. WNIOSKI I ZALECENIA

Na podstawie przeprowadzonych analiz „in situ” pilnego remontu wymagają konstrukcje drewniane dachów zarówno wież kościoła jak również więźby dachowej kościoła oraz dzwonnicy. Należy rozważyć wykonanie nowej samonośnej konstrukcji dachu, gdyż budulec jest zdegradowany żerowaniem owadów takich jak spuszczel pospolity, kołatek domowy widoczne w wielu miejscach są wykwyty grzybów i nie spełnia już parametrów technicznych. Ponadto liczne ubytki w drewnie, ugięcia, odkształcenia wskazują na zakłóconą statykę konstrukcji.

Kolejnym elementem wymagającym pilnej renowacji jest główna brama wejściowa na plac kościelny (odspojony tynk, łuszcząca się farba, ubytki w dachówce, utracony kształt i rysunek detalu gzymsu, postępująca korozja elementów metaloplastyki) oraz stolarka okienna zwłaszcza w zakrystii, krypcie oraz w wieżach kościoła (uszkodzone mechanizmy otwierania rolet, odkształcone listwy oraz ościeżnice, przepalone drewno, najprawdopodobniej porażone żerującymi w budynku owadami) Okno nad nawą jest niestabilnie osadzone, zabezpieczone luźnymi deskami w każdej chwili może wypaść. Instalacje elektryczne, powinny zostać uporządkowane i osadzone w rurach karbowanych, samogasnących przeznaczonych do prowadzenia przewodów elektrycznych i telekomunikacyjnych pod tynkiem. Mają one również zastosowanie w miejscach o podwyższonym zagrożeniu pożarowym takim jak strych i poddasza.

VI. WYTYCZNE PROJEKTOWE I WYKONAWCZE

Wytyczne projektowe:

- Należy rozważyć zaprojektowanie wewnętrznej samonośnej konstrukcji wszystkich więźb dachowych (w budynku kościoła, dzwonnicy). Wykonanie miejscowych wzmocnień może okazać się bardziej kosztowne w realizacji i mniej trwałe. Zaleca się rozważenie możliwości zastosowania kratowej konstrukcji stalowej. Rozwiązanie to jest trwalsze i mniej kłopotliwe w montażu niż transport całych belek drewnianych bądź stalowych. Proponuje się zabezpieczyć przed dalszą degradacją budulec preparatem zarówno owadobójczym jak również ognioochronnym i zachować możliwie największą ilość elementów konstrukcyjnych jako świadki historii. Należy przeprowadzić analizie konstrukcji murowej ścian zewnętrznych, która określi możliwość dociążenia murów nośnych budynku nową samonośną konstrukcją dachu.
- Należy wykonać inwentaryzację stanu istniejącego więźby dachowej zarówno w budynku sakralnym jak również dzwonnicy aby precyzyjnie określić zakres prac konstrukcyjnych
- Należy wykonać projekt komunikacji roboczej podczas prac remontowych w budynku sakralnym. Istniejąca konstrukcja stropu nie może zostać wykorzystana do komunikacji, gdyż jej zniszczenie w chwili obecnej

uniemożliwia jej eksploatację. Do wykonania podestów roboczych na tak dużych rozpiętościach proponuje się rozważyć zastosowanie kratowych konstrukcji scenicznych opartych na ścianach zewnętrznych, murowanych.

- Z uwagi na brak dostępu na wieże należy założyć, że stan konstrukcji jest tożsamy z więźbą nad nawą i przyjąć te same rozwiązania projektowe. W przypadku braku danych do sporządzenia schematu statycznego należy wykonać projekt więźby wież na etapie realizacji przedsięwzięcia

- Kolorystyka tynku bramy wejściowej musi być spójna z kolorystyką budynku sakralnego określoną w badaniach konserwatorskich opracowanych przez Pana mgr Andrzeja Karolczaka w 2012 r na potrzeby remontu elewacji budynku sakralnego.

- Zaleca się wymianę stolarki okiennej w zakrystii oraz krypcie na nową, drewnianą o tym samym wyglądzie estetycznym.

- Z uwagi na brak zachowanej oryginalnej kolorystyki metaloplastyki (farba jest wtórna, brak dokumentacji konserwatorskiej i inwentaryzacji w archiwach) natomiast szacuje się, że zarówno brama jak i furtki boczne odmalowane zostały około dziesięć lat temu, stąd zalecenie zastosowania tożsamej kolorystyki z istniejącą.

Wytyczne wykonawcze:

Więźba dachowa w budynku sakralnym:

- Podczas wykonywania robót budowlanych musi być zapewniony stały nadzór osoby posiadającej doświadczenie w realizacji podobnych inwestycji oraz wymagane przepisami prawa uprawnienia

- Przed przystąpieniem do robót wzmacniających belki stropowe w kościele należy szczelnie zabezpieczyć deskowanie, aby wykluczyć możliwość jego zachlapania. Prace w tym zakresie należy wykonywać ze szczególną ostrożnością, gdyż bezpośrednio pod konstrukcją znajduje się otynkowana polepa z bogatymi polichromiami.

- Przed rozpoczęciem robót budowlanych związanych z wymianą, wzmocnieniem, impregnacją elementów więźby dachowej należy zamontować samonośną konstrukcję pod komunikację, aby wykluczyć możliwość uszkodzenia polepy oraz uniknąć obciążenia stropu.

- Wszystkie preparaty ciekłe należy nanosić ze szczególną ostrożnością i dokładnością. Składowanie stosowanych preparatów ciekłych podczas realizacji prac w miejscach wyznaczonych np. na stropie ceglanym, kolebkowym.

- Należy zdemontować źle osadzone okno i zamontować na stałe nowe, bądź odrestaurowane tożsame z istniejącym.

Więźba dachowa- wieże boczne:

- Po ustawieniu rusztowań wewnętrznych i zdemontowaniu istniejącej konstrukcji zaślepiającej dojście do więźby należy wykonać oględziny mające

na celu określenie dokładnego zakresu zniszczeń i określenie sposobu naprawy, bądź wymiany.

Brama wejściowa:

- Prace związane z oczyszczeniem z farby i przygotowaniem podłoża pod powłoki malarskie należy wykonać w pracowni konserwatorskiej i zapewnić ogrodzenie tymczasowe na czas realizacji prac.
  - Dachówkę uzupełnić, bądź wymienić na nową tożsamą z istniejącą
- Więźba dachowa w dzwonnicy:
- Należy wykonywać z należytą ostrożnością na podestach roboczych (rusztowanie systemowych).
  - Należy zachować jak najwięcej elementów oryginalnych i zabezpieczyć je preparatami antyinsektowymi oraz ognioochronnymi. Z uwagi na brak kolizji wewnątrz (brak innej funkcji użytkowej budynku) można swobodnie wykonywać prace. Należy jednak zabezpieczyć dzwon przed ewentualnymi uszkodzeniami mechanicznymi. Zaleca się ponowne zabezpieczenie wymienionego deskowania preparatami antyinsektowymi oraz ognioochronnymi.

VII. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Więźba dachowa w budynku sakralnym i na wieżach bocznych oraz w dzwonnicy:

- Szczelnie zabezpieczyć foliami, plandekami, taśmami wodoodpornymi deskowanie
- Belki stropowe odkurzyć z pyłu, oczyścić i następnie zabezpieczyć preparatem np. Antyinsekt firmy Remmers
- Następnie zabezpieczyć powłoką ognioodporną służącą do ochrony przeciwpożarowej np. Promadur firmy Promat. Nanosić należy ją za pomocą pędzla o krótkim włosiu aby osiągnąć parametr REI 60 zgodnie z zaleceniami producenta
- Tą samą technologią zabezpieczyć wszystkie pozostawiane elementy drewniane (deskowanie, krokwie, wieszary, podwaliny) aby osiągnąć parametr R30 zgodnie z zaleceniami producenta
- Wykonać konstrukcję samonośną jako podest roboczy np. przy użyciu kratownic stalowych używanych przy montażu scen opierając ją na ścianach murowanych, zewnętrznych.
- Uporządkować zamontowaną instalację elektryczną w rurach karbowanych lekkich samogasnących przeznaczonych dla obudów instalacji elektrycznych.
- Wykonać nową samonośną konstrukcję dachu z gotowych elementów kratowych, lekkich np. stalowych (Należy pamiętać, aby gotowe elementy stalowe były zabezpieczone powłoką przeciwpożarową - farbą pęczniejącą np. Firetech do wymaganego parametru R 30)

**Stolarka okienna, drewniana :
na wieżach bocznych**

- Zdemontować istniejące rolety oraz okiennice
- Po przewiezieniu do pracowni konserwatorskiej należy dokładnie ocenić ich stan techniczny, czy jest możliwe zachowanie oryginalnych elementów. W wyniku analizy i doświadczenia podczas realizacji renowacji konstrukcji i elementów drewnianych, zakłada się że istniejący stan techniczny wszystkich elementów drewnianych nie spełnia już parametrów technicznych i wszystkie elementy będą musiały zostać wymienione na nowe, analogiczne do zachowanych.
- Jako powłokę zewnętrzną proponuje się zastosować np. REMMERS HK-Lasur , która ma właściwości impregnujące, gruntujące i lazura. Kolor powłoki zewnętrznej należy wykonać jako tożsamy z istniejącym

w zakrystii i w krypcie

- Zdemontować istniejące okna i zabezpieczyć otwory okienne
- Z uwagi na zły stan techniczny i małą wartość historyczną (okna wtórne wymieniane w latach 70) należy je wymienić na nowe zachowując istniejący podział szprosów i wymiary.

Brama wejściowa na plac kościelny

- Skuć luźne, odspojone tynki
- Umyć agregatem ciśnieniowym elementy otynkowane
- Oczyszczyć belkę stalową (nadproże) z powłok malarskich, a następnie zabezpieczyć ją antykoryzyjnie powłoką np. Rafil podkład antykorozyjny, a następnie pomalować np. farbą Radach .
- Oczyszczoną elewację zagruntować preparatem np. firmy Caparol Putzgrunt 610
- Nałożyć, uzupełnić nowy tynk WTA np. firmy Caparol Capalith Fassadenspachtel P, a następnie scalić strukturalnie z pozostałymi płaszczyznami elewacji
- Pomalować farbami Keim Soldalit zgodnie z patetą Keim exclusiv zastosowaną na elewacji kościoła
- Usunąć luźne i uszkodzone dachówki, następnie wymienić na nowe tożsame
- Figury świętych umyć agregatem ciśnieniowym, ale wcześniej należy wykonać próby doboru ciśnienia w strumieniu, aby ich nie uszkodzić
- Uzupełnić ubytki w betonie (figury) , drobnoziarnistą masą szpachlową np. firmy McBauchemie Nafufill
- Następnie zabezpieczyć powłoką hydrofobową całą figurę
- Metaloplastykę należy zdemontować i przewieźć do pracowni konserwatorskiej
- Powierzchnię metalową należy wypiąskować a następnie pomalować farbą podkładową zgodnie z wytycznymi producenta np. Rafil i pomalować docelową powłoką malarską np. Radach w kolorze tożsamym z istniejącym.

Opracowanie :

mgr inż. arch. Karolina Cieślukowska-Skulimowska

nr upr. Bud. 22/LOOKK/2019

uprawnienia do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń

WOJEWODZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
w Warszawie
DELEGATURA W PŁOCKU
09-400 Płock, ul. Zduńska 13A
tel. 262 76 71 fax 262 75 58

mgr inż. arch. Karolina Cieślukowska-Skulimowska
Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej
•o projektowania i kierowania robotami budowlanymi
bez ograniczeń
upr. bud. nr 22/LOOKK/2019, LO-1038
praktyka i studia potwierdzające wiedzę w zakresie
wykonywania badań i nadzoru konserwatorskich

OFFFORM

SPOŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
UL. ŻELIGOWSKIEGO 8/10, 90-753 ŁÓDŹ
NIP 727 284 83 92 REGON 388279560 KRS 0000886520
TEL. 601 851 776, 501 638 651, MAIL: BIURO@OFFFORM.PL

**IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**KOMISJA KWALIFIKACYJNA
ŁÓDZKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW RP**

Znak sprawy: LOOKK/1725/2019

Łódź, dnia 07 czerwca 2019 r.

DECYZJA nr 22/LOOKK/2019

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1725, 1669, z 2019 r. poz. 577, 730) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202, 1276, 1496, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 51, 630, 695, 730), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z 2019 r. poz. 60, 730)

stwierdza się, że

Pani mgr inż. arch. Karolina Bogumiła Cieślikowska-Skulimowska

urodzona w dniu 20.12.1983 r. w Łodzi

**posiada odpowiednie wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje**

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

**w specjalności architektonicznej do
projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń.**

**Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:**

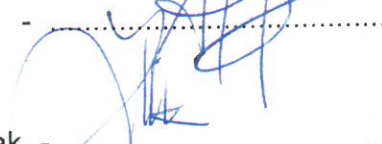
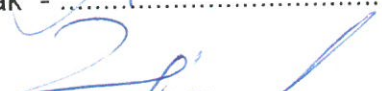
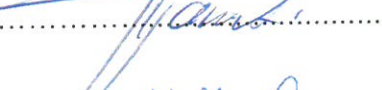
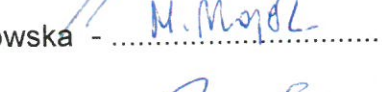
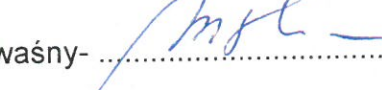

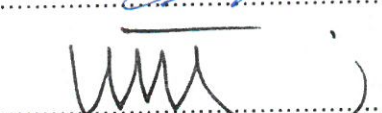
- a) projektowanie, sprawdzanie projektów budowlanych i sprawowanie nadzoru autorskiego,
- b) kierowania budową lub innymi robotami budowlanymi,
- c) kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów,
- d) wykonywanie nadzoru inwestorskiego, oraz
- e) sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych.

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Pani odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Łódzkiej Okręgowej Izby Architektów RP w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Komisja Egzaminacyjna działając w składzie:

1. Przewodniczący Komisji - mgr inż. arch. Andrzej Piech -
2. Zastępca Przewodniczącego – mgr inż. arch. Lidia Zysiak -
3. Sekretarz Komisji - mgr inż. arch. Paweł Pijanowski -
4. Zastępca Sekr. Komisji - mgr inż. arch. Monika Majerkowska -
5. Członek Komisji - mgr inż. arch. Barbara Brzezińska-Kwaśny -
6. Członek Komisji - mgr inż. arch. Karolina Kejna -
7. Członek Komisji - mgr inż. arch. Marek Pukowski -
8. Członek Komisji - mgr inż. arch. Wojciech Walter -

Otrzymują:

- ① Wnioskodawca: Karolina Bogumiła Cieślikowska-Skulimowska,
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane,
3. Łódzka Okręgowa Rada Izby Architektów RP,
4. a/a.

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódzka Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ (wypis z listy architektów)

Łódzka Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Karolina Bogumiła Cieślikowska-Skulimowska

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **22/LOOKK/2019**, jest wpisany na listę członków Łódzkiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **LO-1038**.

Członek czynny od: 23-10-2019 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 04-10-2022 r. Łódź.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **30-04-2023 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Magdalena Busiak, Sekretarz Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

LO-1038-C9Y7-46BY-961C-85FC

Dane zawarte w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić podając nr weryfikacyjny zaświadczenia w publicznym serwisie internetowym Izby Architektów: www.izbaarchitektow.pl lub kontaktując się bezpośrednio z właściwą Okręgową Izbą Architektów RP.

POLITECHNIKA KRAKOWSKA
im. Tadeusza Kościuszki
WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
INSTYTUT HISTORII ARCHITEKTURY I KONSERWACJI ZABYTKÓW
.....
(nazwa jednostki organizacyjnej uczelni)

ŚWIADECTWO
UKOŃCZENIA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH
WYDANE W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

mgr inż. arch. Karolina Cieślikowska-Skulimowska
.....

urodzon..... a dnia 20 grudnia 1983 ..... r. w Łodzi

ukończył..... a w roku 2014 ..... dwu - semestralne studia podyplomowe w zakresie
(liczba semestrów)

Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki
.....

..... z wynikiem bardzo dobrym

KIEROWNIK
jednostki organizacyjnej

DZIEKAN
Wydziału Architektury

Prof. dr hab. inż. arch. Jacek Gyrnkowicz

.....
(pieczęć i podpis)

REKTOR

PROREKTOR
ds. Kształcenia i Współpracy z Zagranicą

prof. dr hab. inż. Dariusz Bogdał

.....
(pieczęć i podpis)

Kraków ..... dnia 24.06.2014 ..... r.
(miejscowość)

Nr albumu 16774 .....